

ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಅಶ್ವಥರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕುಸನೂರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಾವಿ ಯವರು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ೨೨ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್ ಇದೆ ಆ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್ ಗಳಾವುವು ಎಂದರೆ ಬೊಮ್ಮನಕೆರೆ, ಪಿಕ್ಕಪ್ಪ ಬಂದು ತಟ್ಟೆಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಂದು ಇದರಿಂದ ಬೆಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪವರ್ ಲೋಟ್ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಾಗುವಂತೆ ೩ ಗಂಟೆ ೬ ಗಂಟೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಬಹುದು, ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ, ದಿವಸವೆಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಎರಡು ಪವರ್ ಜನರಲ್ ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೧.೬ ಮಿಲಿಯನ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ನಷ್ಟು ಕರೆಂಟ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಮಿಷನ್ ರೆಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದು ಪವರ್ ಜಾಲರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ೨೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕರೆಂಟ್ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಎಲ್ಲೋ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ರೋಷದಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಕೋಗಿರಬಹುದು, ಆಮದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನುಜ್ಞಾ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಈ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ೨೨ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಕುರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುಸನೂರ್ ಅವರು ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿರು ; ಇವತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨.೨೦ ಲೈನ್ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅರ್ಧ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದೆ. ಭೂತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಅಂಭದಿಂದ ಪವರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತೇಜಿಸಿದೆ. ಮುನಿರಾಬಾದ್ ಲೈನ್ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಬಹುದು. ಇದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಲೋಡ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಗ್ ಮತ್ತು ತಂತಿಗಳ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಜನ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೧೦ ಕೆ.ವಿ.ಯನ್ನು ರಿಪ್ಲೇಸ್ ಮಾಡಿ ; ೨೨೦ ಕೆ.ವಿ. ಹಾಕಿ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಈಗ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಯೂನಿಟ್ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ; ಮತ್ತು ಪರ್ಕಿಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ; ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳ ಡ್ಯೂ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಡಿಸ್‌ಕೆಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಚೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭಾವಿಯವರು ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ತೊಂದರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ತಿಂಗಳು ೨೨ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜನರೇಟರ್ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ; ಮುಂದೆ ಅಂಥ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿಷಯ :—(iii) ತೋಳಗಲ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು

ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗಂಗಣ್ಣ.—ತೋಳಗಲ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ (ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ತೋಳಗಲ ಹಾವಳಿಯು ಮೊದಲು ಮುದಗಲ್ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿತ್ತು. ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮತ್ತು ರು ಮಾಡಾಯಿಯವರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಮತ್ತು ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಿಳಿದರು.

ದಿನಾಂಕ ೧೩ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಇವರು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂದಗಲ್, ಮತ್ತೂರ್, ಗಂಡಿದಾಳ ಬಂದಿನ ಜಂಕಾಪುರ, ಮಾಕಾಪುರ. ಅಂಕಿ ಮತ್ತು ಕಡಕಲ್, ಅಡವಿಭಾವಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ತೋಳಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಮಂದಗಲ್ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ಆದರೆ ತೋಳಗಳು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ೧೯ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೮೦ ರಿಂದ ೨೧ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೮೦ರ ವರೆಗೆ ಸುತ್ತಾಡಿದರೂ ತೋಳಗಳು ಇರುವ ಸೂಚನೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ಇದರ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಣಹಾನಿಯಾಗಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದು ವದಂತಿಯಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಸರಿಯೆಂದು, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ೭ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಮಂದಗಲ್ ಬಳಿ ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬ (ಹೈನಾ) ನನ್ನು ನೋಡಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಬದೇ ಪದೇ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಾದ ನಂತರ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಇವರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಬೇಟೆಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಮದನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ದೇಶಮುಖ್, ಸೇಡಂ ಎಂಬುವರಿಗೆ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಳ್ಳಾರಿ ವೃತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಧಿ ಕಾರಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತ್ರಪ್ರಾಣ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಂತೆ ಶ್ರೀ ಮದನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ದೇಶಮುಖ್ ರವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು, ಈ ಮಧ್ಯೆ ೩ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬನನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಪರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೧೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೦ ಮತ್ತು ೧೪ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರ ಶೇಖರ್ ದೇಶಮುಖ್ ರವರು ಮಂದಗಲ್ ಚಿತ್ತಿರ ಎರಡು ತೋಳಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಈ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಜನರ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಬಂಡುಕೊಂಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಗೇಜ್ ಆಫೀಸರರವರಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವ ರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಭೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಕೃಷಿಕರ ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಆ ವರ್ಷದಿಂದ ೧೨ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ತೋಳ ತಿಂದು ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಕಿರುಬ ಎರಡು ತೋಳಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಇಬ್ಬರನ್ನು ತಿಂದು ಹಾಕಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಣಃ ತೋಳಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮದನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ದೇಶಮುಖ್ ರವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸತ್ತಿರುವ ೧೮ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಬಡವರಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಧನವೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗಂಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಉತ್ತರ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ತಂದೆರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದಿ ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ತೋಳ ತಿಂದಿ, ಜೊತೆಯಲ್ಲೇರತಕ್ಕ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೋಳ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ ? ಇವತ್ತು ನನಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂದಿದೆ, ತೋಳ ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಚಿಂತೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿ ಬೇಕು, ಚಿಂತೆ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷವಾದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೊಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ತೋಳದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮೃತರಾಗಿರುವ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹಿಂದಿನ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೈಯಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೆ ಲಿ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತೋಳದ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಣ್ಣ ನನಗೂ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ತೋಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಜೂ ಅನಿಮಲ್‌ನವರೇ ಹೇಳ ಬೇಕು. ಇದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಲಿ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವೆವು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಅನಾಹುತ ಆಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತೋಳದಿಂದ ಮೃತಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೃತಪಟ್ಟವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಸಹ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ತೋಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಇದೇನು ಬಾನಾ ಸುತಿ ಇರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ.—ಯಾರು ಪ್ರಾಣಹಾನಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆಗಳು, ದನಕರುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದದ್ದೋ, ಈಗ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ವೀಕ್ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಲಿ, ಚಿರತೆ, ತೋಳಗಳು ಈಗ ಮನುಷ್ಯರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಸತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಬಡ ಜನರ ಮಕ್ಕಳು. ಸತ್ತ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಎದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ಯಾರು ಕೂಡ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಕೊಲ್ಲುಟ್ಟವರಿಗೆ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಚಿರತೆಯಿಂದ ಆ ಭಾಗದ ಜನಗಳು ಭಯಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅಪಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದೇಗೌಡ.—ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ತಕ್ಷಣ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅಪಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

MR SPEAKER.—Now, we will take up general discussion on the budget.

SR. C.M. ARUMUGHAM.—Sir, I have got a matter under rule 312.

MR. SPEAKER.—I was told that you and some Minister have come to an agreement and it has to be postponed.

SR. C.M. ARUMUGHAM.—When it will be taken up?

MR. SPEAKER.—Some time later, tomorrow or day after tomorrow.

SR. C.M. ARUMUGHAM.—Sir, this is an important matter.

MR. SPEAKER.—That argument does not hold good today because you have agreed for postponement.

SRI C.M. ARUMUGHAM.—Sir, it is very important point, burning problem.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ, ೧೫ ಗಂಟೆ ದಿಸ್‌ಕಷನ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಯಾರು ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ನಾವು ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡೋಣ.

SRI C.M. ARUMUGHAM.—Sir, how many days it has been flowed?

MR. SPEAKER.—It has been allowed for five days. It was agreed in the Business Advisory Committee.

SRI B.B. SAYANAK.—Sir, we also want to speak.

MR. SPEAKER.—Supposing, we take it up right now, 1 hour would be available. Otherwise, we can also save some time. That depends upon the Members.

SRI C.M. ARUMUGHAM.—How could you save the time?

MR. SPEAKER.—That depends upon your co-operation.

SRI C.M. ARUMUGHAM.—All the normal proceedings should be carried out. We are not agreeable for cancelling Call Attention, Matter under rule 312, etc.,

MR. SPEAKER.—I only said that 15 hours would be available for the discussion.

Now I call the Leader of the Opposition to speak on the general budget.

Financial Business.

General Discussion on the Budget Estimates for the year 11-82.

† SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, the budget presented to us along with the speech by the Hon'ble Minister for Finance for the year 1981-82 for outward appearance, it is like an actor who goes on the stage with all the cosmetics and the make-up. But I must compliment him on one thing. He has on the surface appearance managed to show to the public, things which could be shown with advantage and in the process he has hidden more things than shown outside. To understand this budget, we have to go back to the previous budget speech that he has made. In the year 1980-81, on page 4, he has stated, "as against a budget development effort of Rs. 39.39 crores during 1977-80, I propose an outlay of Rs. 392.55 crore during the ensuing year". Of course, this excludes 25.54 Crores which was proposed to be spent on Cauvery Basin projects.